

جرایم آبی

در عرصه سیاست جنایی ایران

تألیف:

دکتر فزانه مرادی

کارشناس حقوقی، بازرسی پاسخگویی به شکایات
در شرکت سهامی با مالقه این مرکزی

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه : مرادی، فرزانه،
 عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
 Iran. Laws, etc
 عنوان و نام پدیدآور : جرایم آبی در عرصه سیاست جنایی ایران / تالیف فرزانه مرادی.
 مشخصات نشر : تهران: مجد، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۴۲۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۱۸-۵
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : جرایم زیست محیطی -- قوانین و مقررات -- ایران
 موضوع : Offenses against the environment -- Law and legislation -- Iran
 موضوع : جرایم زیست محیطی -- ایران
 موضوع : Offenses against the environment -- Iran
 موضوع : آب -- قوانین و مقررات -- ایران
 موضوع : Water -- Law and legislation-- Iran
 رده بندی دنگره : KMH ۳۲۵۱/۵/م۴ ج۴ ۱۳۹۸
 رده بندی دیو : ۳۶۴/۱۴۵-۹۵۵
 شماره کتابشناسی : ۵۶۱۳۱۲
 هرگونه تکثیر کامل یا بخشی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
 ناشر: دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرماید.

جرایم آبی در عرصه سیاست جنایی ایران

تالیف: فرزانه مرادی

انتشارات مجد

چاپ اول : ۱۳۹۸ تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و منحصراً «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۱۸-۵

SBN: 978-622-225-118-5

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۰۹۴۲۲ - ۶۶۴۸۶۸۷۴

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

۱۵	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
۳۱	بخش اول: کلیات
۳۱	فصل اول: واژه شناسی
۳۱	مبحث اول: جرایم آبی
۳۱	گفتار اول: معنای لغوی جرایم آبی
۳۴	گفتار دوم: معنای اصطلاحی جرایم آبی
۳۵	الف: مفهوم اصطلاحی جرم
۳۷	ب: مفهوم اصطلاحی جرایم زیست محیطی
۴۱	پ: مفهوم جرایم آبی در رویکردهای حقوقی و جرم شناختی
۴۳	ت: مفهوم جرم و عناصر جرایم آبی
۴۴	ث: منابع آب
۵۸	مبحث دوم: سیاست جنایی
۵۸	گفتار اول: تعریف سیاست جنایی
۵۹	الف: تعریف مضیق
۶۱	ب: تعریف موسع
۶۵	گفتار دوم: قلمرو سیاست جنایی
۶۵	الف: تدوین
۶۶	ب: شناسایی
۶۷	پ: ارزیابی
۶۸	گفتار سوم: مدل های سیاست جنایی
۶۸	الف: مدل های دولتی
۷۱	ب: مدل های اجتماعی
۷۳	گفتار چهارم: گونه های سیاست جنایی
۷۴	الف: تقسیم بندی از لحاظ ابزار و مراحل دست یابی به هدف
۷۷	ب: تقسیم بندی از لحاظ نوع داده های مبنایی سیاست جنایی
۷۸	فصل دوم: گونه شناسی جرایم آبی در حقوق ایران
۷۹	مبحث اول: موقعیت جرایم آبی در تقسیم بندی های کلی جرایم
۷۹	گفتار اول: موقعیت جرایم آبی در تقسیم بندی جرایم بر اساس موضوع

۸۵	گفتار دوم: موقعیت جرایم آبی در تقسیم بندی جرایم بر اساس مجازات
۸۷	مبحث دوم: روش های تقسیم بندی جرایم آبی
۸۸	گفتار اول: جرایم آبی کیفی
۹۱	الف: تقسیم بندی جرایم آبی کیفی به اعتبار موضوع
۹۲	ب: تقسیم بندی جرایم آبی کیفی به اعتبار مرتکب
۹۳	گفتار دوم: جرایم آبی کمی
۹۴	الف: تقسیم بندی جرایم آبی کمی به اعتبار موضوع
۹۵	ب: تقسیم بندی جرایم آبی کمی به اعتبار مرتکب
۹۶	فصل سوم: سیر تحولات سیاست جنایی ایران در مقابله با جرایم آبی
۹۷	مبحث اول: سیر تحولات سیاست جنایی ایران در برخورد با جرایم آبی کمی
۹۷	گفتار اول: دوره پیش از تولد سیاست جنایی
۹۸	گفتار دوم: دوره تولد سیاست جنایی در برخورد با جرایم آبی کمی
۱۰۲	گفتار سوم: دوره سب گرد سیاست جنایی در برخورد با جرایم آبی کمی
۱۰۵	گفتار چهارم: دوره سرگردانی سیاست جنایی
۱۰۷	مبحث دوم: سیر تحولات سیاست جنایی ایران در برخورد با جرایم آبی کیفی
۱۰۷	گفتار اول: دوره قبل از تولد سیاست جنایی
۱۰۸	گفتار دوم: دوره تولد سیاست جنایی ایران در مقابله با جرایم آبی کیفی
۱۱۰	گفتار سوم: دوره سرگردانی سیاست جنایی در مقابله با جرایم آبی کیفی
۱۱۶	فصل چهارم: جایگاه بحث جرایم آبی در عرصه علوم جنایی
۱۱۸	مبحث اول: حقوق کیفری آب
۱۱۸	گفتار اول: مفهوم حقوق کیفری آب
۱۱۹	گفتار دوم: ویژگی های حقوق کیفری آب
۱۲۰	گفتار سوم: جایگاه حقوق کیفری آب در عرصه علوم جنایی
۱۲۲	مبحث دوم: جرم شناسی آب
۱۲۲	گفتار اول: مفهوم جرم شناسی آب
۱۲۳	گفتار دوم: جایگاه جرم شناسی آب در عرصه علوم جنایی
۱۲۵	بخش دوم: شناسایی و توصیف سیاست جنایی فعلی ایران در قبال جرایم آبی
۱۲۵	فصل اول: چگونگی تدوین سیاست ها
۱۲۶	مبحث اول: مبانی تدوین سیاست ها
۱۲۶	گفتار اول: مبانی فقهی
۱۲۷	الف: قاعده احترام به مال مردم
۱۲۷	ب: قاعده ولایت بر ممتنع

۱۲۹.....	پ: قاعده عدالت.....
۱۳۰.....	ت: قاعده ضرورت و اضطرار.....
۱۳۱.....	ث: قاعده لاضرر.....
۱۳۲.....	گفتار دوم: مبانی نظری.....
۱۳۲.....	الف: مبانی اقتصادی.....
۱۳۳.....	۱. دولت ناظر و مقررات گذار.....
۱۳۳.....	۲. نظریات مبتنی بر مالکیت مشترک منابع طبیعی مشترک.....
۱۳۴.....	۳. پژوهش‌ها و پیشنهادات آرایه شده در عرصه اقتصاد آب.....
۱۳۵.....	ب: مبانی جامعه‌شناختی.....
۱۳۶.....	۱. جامعه‌شناسی زیست محیطی.....
۱۳۶.....	۲. نظریات محیط زیست گرای و زیست بوم گرای.....
۱۳۷.....	پ: مبانی نرم‌شناختی.....
۱۳۷.....	۱. تنوعی جامع‌شناسی سبز.....
۱۳۹.....	۲. نظریه جامعه‌شناسی امنیتی (تاکید بر ترجیح حقوق جامعه بر فرد).....
۱۳۹.....	ت: مبانی حقوقی.....
۱۴۰.....	۱. عدالت توزیعی.....
۱۴۱.....	۲. رابطه توزیع عادلانه آب و حقوق شهروندی.....
۱۴۳.....	گفتار سوم: مبانی قانونی.....
۱۴۴.....	الف: قوانین داخلی.....
۱۴۴.....	۱. اسناد بالا دستی.....
۱۴۶.....	۲. قوانین عادی.....
۱۴۷.....	ب: اسناد بین‌المللی.....
۱۴۷.....	۱. نمونه همکاری‌های بین‌المللی در حوزه حفاظت از منابع آبی شیرین.....
۱۴۹.....	۲. نمونه اسناد و کنوانسیون‌های بین‌المللی.....
۱۵۱.....	مبحث دوم: مقتضیات تدوین سیاست‌ها.....
۱۵۱.....	گفتار اول: بحران آب در کشور.....
۱۵۴.....	گفتار دوم: عدم موفقیت سیاست‌های موجود.....
۱۵۶.....	فصل دوم: دامنه تدابیر سیاست‌گذاری ایران در مقابله با جرایم آبی.....
۱۵۷.....	مبحث اول: تدابیر کیفی.....
۱۵۷.....	گفتار اول: مجازات‌های بدنی.....
۱۵۷.....	الف: اعدام.....
۱۵۹.....	ب: شلاق.....
۱۶۰.....	گفتار دوم: مجازات‌های ناظر بر آزادی.....

- الف: تبعید ۱۶۰
- ب: حبس ۱۶۱
- پ: مجازات جایگزین حبس ۱۶۱
- گفتار سوم: مجازات‌های مالی ۱۶۵
- الف: جزای نقدی ۱۶۵
- ب: جبران خسارت ۱۶۶
- پ: اعاده وضع سابق ۱۷۴
- گفتار چهارم: مجازات‌های تکمیلی ۱۷۵
- مبحث دوم: تدابیر غیر کیفری ۱۷۸
- مبحث اول: تدابیر اخذ شده در جهت پیشگیری اجتماعی ۱۷۹
- الف: اطلاع رسانی و آگاهی بخشی ۱۷۹
۱. اطلاع رسانی وضعیت موجود و چالش‌های بخش آب به عموم مردم ۱۸۰
۲. فرهنگ سازی با تأکید بر عموم مردم و خواص ۱۸۰
۳. بستن سیل اجتماعی برای برخورد‌های سلبی و ایجابی ۱۸۱
- ب: اقدامات صورت گرفته در راستای پیشگیری رشد مدار ۱۸۱
۱. طرح ملی دانش آلودگی (دانا آب) ۱۸۲
۲. گنجاندن مبحث آب در دروس‌های آموزشی مدارس ۱۸۳
۳. برنامه مبتنی بر آموزش بدین ۱۸۴
- گفتار دوم: تدابیر اتخاذ شده در جهت پیشگیری وضعی (موقعیت مدار) ۱۸۵
- الف: ساماندهی شرکت‌های حفاری و ساختن بر آنها ۱۸۵
۱. لزوم اخذ پروانه صلاحیت حفاری ۱۸۶
۲. لزوم اخذ مجوز فعالیت و کارت تردد ۱۸۸
۳. کنترل نحوه جا به جایی دستگاه‌های حفاری از طریق نصب GPS بر روی دستگاه‌های مذکور ۱۸۸
- ب: الزامات موجود برای نصب کنتورهای هوشمند ۱۸۹
- پ: تدابیر صورت گرفته در راستای تقویت گروه‌های گشت و بازرسی ۱۹۱
- ت: الزامات حاکم بر اتخاذ تدابیر لازم جهت پیشگیری از آلودگی آبها ۱۹۳
- فصل سوم: دامنه ابزارهای سیاست جنایی ۱۹۳
- مبحث اول: ابزارهای تقنینی سیاست جنایی ۱۹۳
- گفتار اول: هنجارسازی و اعمال ممنوعیت ۱۹۴
- گفتار دوم: جرم انگاری و کیفر گذاری ۱۹۶
- مبحث دوم: ابزارهای قضایی سیاست جنایی ۱۹۸
- گفتار اول: ابزارهای پیشگیری و برخورد قضایی با جرایم آبی ۱۹۸

۱۹۸.....	الف: ضابطان دادگستری
۲۱۰.....	ب: دادستانها
۲۱۹.....	پ: مراجع رسیدگی نخستین و تجدیدنظر
۲۲۴.....	گفتار دوم: ابزارهای نظارت قضایی
۲۲۴.....	الف: رییس قوه قضاییه
۲۲۵.....	ب: دادستان کل کشور
۲۲۷.....	پ: سازمان بازرسی کل کشور
۲۲۸.....	ت: دیوان عدالت اداری
۲۲۹.....	مبحث دوم: ابزارهای اجرایی سیاست جنایی
۲۲۹.....	گفتار اول: ریاست جمهوری
۲۳۱.....	گفتار دوم: هیأت وزیران
۲۳۱.....	گفتار سوم: وزارت نیرو شرکت‌های تابعه
۲۳۳.....	گفتار چهارم: سازمان حفاظت محیط زیست
۲۳۳.....	الف: اتخاذ تدابیر مناسب در جهت مقابله با جرایم آبی
	ب: اقدامات اجرایی سازمان حفاظت محیط زیست در مقابله با جرایم آبی
۲۳۴.....	کیفی
۲۳۹.....	مبحث چهارم: ابزارهای مشارکتی سیاست جنایی
۲۴۰.....	گفتار اول: مدیریت مشارکتی جرایم آبی نهادهای حکومتی
۲۴۰.....	الف: شوراهای فرابخشی
۲۴۳.....	ب: شوراهای درون بخشی (تخصصی آب)
۲۴۷.....	گفتار دوم: مشارکت جامعه مدنی در مقابله با جرایم آبی
۲۴۷.....	الف: مشارکت سازمان یافته مردم در مقابله با جرایم آبی
۲۵۲.....	ب: مشارکت غیر سازمان یافته مردم در مقابله با جرایم آبی
۲۵۵.....	بخش سوم: سنجش و ارزیابی سیاست جنایی ایران در مقابله با جرایم آبی
۲۵۵.....	فصل اول: نابسامانی در تدوین سیاست ها
۲۵۶.....	مبحث اول: عدم بهره گیری لازم از داده های دانش سیاست جنایی
۲۵۶.....	گفتار اول: غفلت از داده های سیاست جنایی
۲۵۶.....	الف: غفلت از مؤلفه های محیطی و عدم بسترسازی اجتماعی
۲۵۷.....	۱. تفکر فقهی - قانونی متعارض حاکم
۲۵۸.....	۲. سیاستهای متعارض حاکم در جهت توسعه کشاورزی و امنیت غذایی
	۳. عدم توجه به رابطه علی و معلولی جرایم آبی با سایر پدیده های
۲۶۰.....	اجتماعی

- ب: غفلت از آسیب‌های اجتماعی احتمالی ۲۶۵
- گفتار دوم: غفلت از اصول دانش سیاست جنایی ۲۶۷
- الف: عدم طی مراحل شناسایی و ارزیابی سیاست‌های قبلی برای تدوین سیاست‌گذاری‌های جدید ۲۶۷
- ب: ابهام در هدف از تدوین سیاست‌ها ۲۶۹
- مبحث دوم: عدم بهره‌گیری لازم از داده‌های سایر رشته‌های علوم جنایی ۲۷۰
- گفتار اول: جرم‌انگاری‌های غیر علمی ۲۷۱
- الف: بی‌توجهی به مقدمات لازم برای جرم‌انگاری ۲۷۱
۱. فراهم بودن سایر شرایط و توسل به جرم‌انگاری به مثابه آخرین چاره ۲۷۱
۲. ظرفیت نظام عدالت کیفری در تحقق اهداف جرم‌انگاری ۲۷۲
۳. تطابق با انتظارات عمومی ۲۷۳
- ب: بی‌توجهی به معیارهای جرم‌انگاری در تطابق با اهداف آن ۲۷۴
- الف: جرم‌انگاری جرایم آبی در تحقق مصالح عمومی ۲۷۵
۲. نادانی جرم‌انگاری جرایم آبی در تحقق هدف ارضای اخلاق عمومی ۲۷۶
۳. ناکامی جرم‌انگاری در تحقق نظم اجتماعی ۲۷۷
- گفتار دوم: کیفرگذاری‌های غیر علمی ۲۷۹
- الف: کارکردهای مورد انتظار مجازات در پیشگیری از جرایم آبی ۲۸۰
- ب: چالش‌های پیش روی برخورد صحیح مجازات‌های تعیین شده در پیشگیری از بهره‌برداری غیر مجاز از منابع آبی ۲۸۱
۱. محدود شدن قلمروی سیاست جنایی توجه به سیاست کیفری صرف ۲۸۲
۲. از عدم رعایت اصول درست کیفرگذاری در زمینه برخورد با بهره‌برداری غیر مجاز از منابع آبی تا ظهور خود اگلا کیفر زدایی غیر رسمی از این جرایم ۲۸۵
- فصل دوم: بروز جلوه‌های نابسامانی در سیاست جنایی تقنینی ۲۹۱
- مبحث اول: ناتوانی در بهره‌گیری کامل از ظرفیت‌های موجود ۲۹۱
- گفتار اول: عدم بهره‌گیری از ظرفیت مجمع تشخیص مصلحت نظام ۲۹۱
- گفتار دوم: عدم بهره‌گیری از ظرفیت موجود برای انسجام بخشی به قوانین ۲۹۲
- مبحث دوم: ناپختگی عمیق قوانین ۲۹۴
- گفتار اول: ناپختگی در نگارش قوانین ۲۹۵
- گفتار دوم: ناپختگی در محتوا ۲۹۷
- الف: ناهماهنگی قوانین آب با یکدیگر و با سایر قوانین ۲۹۸
- ب: عدم تناسب جرم و مجازات ۳۰۰
- مبحث سوم: عدم اثربخشی قوانین ۳۰۱

۳۰۱	گفتار اول: عدم بازدارندگی قوانین
	گفتار دوم: خلاء ضمانت اجرا برای جرایم ارتكابی از سوی اشخاص حقوقی دولتی
۳۰۶	یا عمومی
۳۰۷	مبحث چهارم: عدم رعایت سایر استانداردهای لازم
	گفتار اول: فقدان استانداردهای لازم برای مدت زمان بین تدوین قانون و آیین
۳۰۸	نامه‌های مرتبط
	گفتار دوم: عدم به روزرسانی قوانین بر اساس نتایج ارزیابی قوانین سابق و
۳۰۹	تحولات جدید
۳۱۱	گفتار سوم: عدم تطابق قوانین با سیاست‌های کلی
۳۱۲	فصل سوم: بروز جلوه‌های نابسامانی در سیاست جنایی قضایی
۳۱۳	مبحث اول: کیفرزدایی از جرایم آبی و گرایش به قضازدایی
۳۱۳	گفتار اول: تساهل و تساهل‌گرایی کیفری در مقابله با جرایم آبی
۳۱۴	الف: بی‌انتقاد فضات به سیاست کیفری وضع شده
۳۱۴	ب: فقدان آثار و تخصیص لازم در قضات
۳۱۴	۱. عدم اطلاع کافی از قوانین و مقررات و آرای وحدت رویه
	۲. ناآگاهی بیاطلاعی قضات از جرائنهای آبی و اهمیت برخورد با جرایم
۳۱۵	آبی
۳۱۶	۳. تسلط نداشتن بر محتویات قانون
۳۱۷	۴. تورم کیفری و اطاله رسیدگی
۳۲۰	گفتار دوم: جرم زدایی عملی از جرایم آبی
۳۲۴	مبحث دوم: عدم بهره‌گیری شایسته از ظرفیت‌های موجود
۳۲۴	گفتار اول: عدم بهره‌گیری از مراجع قضایی تخصصی
	گفتار دوم: عدم بهره‌گیری مطلوب از ظرفیت‌های موجود برای نظارت بر دستگاه
۳۲۶	قضایی جهت مقابله با مجرمان یقه سفید جرایم آبی
۳۲۷	فصل چهارم: بروز جلوه‌های نابسامانی در سیاست جنایی اجرایی
	مبحث اول: مغفول ماندن حاکمیت مداری منابع آبی و تصدی پذیر شدن آن در قالب
۳۲۷	تشکیل گروه‌های گشت و بازرسی بخش خصوصی
	گفتار اول: تسامح و تساهل‌گرایی سیاست جنایی اجرایی جهت پیگیری و برخورد
۳۲۹	با جرایم آبی
	گفتار دوم: بی‌انگیزگی مأمورین گروه‌های گشت و بازرسی در انجام وظایف
۳۳۰	محوله
۳۳۱	مبحث دوم: تعدد مجریان و تعارضات بین آنها
۳۳۱	گفتار اول: تعارضات فرابخشی

- گفتار دوم: تعارضات بخشی ۳۳۸
- مبحث سوم: اطاله در سیاست جنایی اجرایی فعلی برای مقابله با جرایم آبی ۳۴۱
- گفتار اول: عدم تعهد زمانی به تولید مقررات اجرایی و اجرای به هنگام برنامه ها ۳۴۱
- گفتار دوم: عدم تفکیک صحیح بین قانون گذاری و مقررات گذاری ۳۴۲
- الف: نمونه عدم تفکیک صحیح بین قانون گذاری و مقررات گذاری و ایجاد
- اطاله در سیاست جنایی اجرایی برای برخورد با جرایم آبی کمی ۳۴۳
- ب: نمونه مقررات گذاری ناصحیح و ایجاد اطاله در سیاست جنایی اجرایی
- برای مقابله با جرایم آبی کیفی ۳۴۷
- گفتار سوم: موانع محیطی و اطاله در سیاست جنایی اجرایی ۳۴۸
- مبحث چهارم: فساد اداری ۳۵۱
- گفتار اول: اعمال تبعیض رسمی و غیر رسمی در توزیع آب ۳۵۳
- گفتار دوم: سد گلوگاه های فساد و نقاط آسیب پذیر در حوزه حفاظت از منابع آبی
- و تساهل گرایان در مقابله با آنها ۳۵۷
- فصل پنجم: بروز جلوه های ناپایمانی در سیاست جنایی مشارکتی ۳۶۰
- مبحث اول: چالش های مشارکتی در تدوین سیاست ها ۳۶۱
- گفتار اول: تساهل گرایی بیش از حد دولتی در مشارکت ۳۶۶
- گفتار دوم: تساهل گرایی مردم در مشارکت ۳۷۰
- مبحث دوم: چالش های مشارکت در اجرای سیاست ها ۳۷۱
- گفتار اول: مشکلات ساختاری و ابهام در سازوکارها ۳۷۲
- گفتار دوم: عدم امکان مشارکت کافی در حق تعارضات ۳۷۴
- الف: عدم امکان مشارکت در تعیین مجازات ۳۷۵
- ب: حذف حق تجدید نظرخواهی سازمان های سردر نهاده در اصلاحیه سال
- ۱۳۹۴ قانون آیین دادرسی کیفری ۳۷۸
- نتیجه گیری و پیشنهادها ۳۸۱
- فهرست منابع ۳۹۱

پیشگفتار

«جرایم آبی» اصطلاحی است که برای اولین بار به صورت متمرکز در این نوشتار به آن پرداخته شده است. این اصطلاح، بیان گر ارتکاب جرایمی است که موضوع آنها «منابع آبی کشور» است و بدین ترتیب از اصطلاحات مشابهی چون «جرایم مجرمان یقه آبی» کاملاً فاصله می‌گیرد. امروزه، اهمیت توجه به محیط زیست آبی به عنوان جزئی مهم از محیط زیست و برخورد با حلال گران آن با جدی شدن بحران‌های زیست محیطی در گوشه و کنار جهان، برای تمام اصنام و اواصر آشکارتر از پیش است؛ لذا جرایم مرتبط با حوزه منابع آبی نیز به عنوان نوعی از جرایم علیه محیط زیست به موضوعی نیازمند مطالعه و تمرکز بیشتر تبدیل شده است. با توجه به اهمیت این جرایم، برای اولین بار در این نوشتار، تحت یک عنوان و به صورت جدی به آن پرداخته شده و اصطلاح «جرایم آبی» برای آن وضع گردیده است؛ توضیح آنکه، در پژوهشهای صورت گرفته پیشین، موردی برای به کار بردن جدی و مستدل این اصطلاح مشاهده نگردد و در آثار و منابع انگشت شمار موجود، بدون در نظر گرفتن یک اصطلاح دقیق برای این جرایم، بدون احساس نیاز به لزوم وضع یک اصطلاح، اغلب با عباراتی چون «جرایم مرتبط با حور آب» و ... به آنها اشاره شده است؛ حال آنکه، مقتضیات فعلی کشور که به نوبه خود بر گرفته از بحرانهای زیست محیطی به طور کلی و بحران آب به صورت اخص است، می‌طلبد که در اول قدم، این جرایم را تحت یک عنوان مختصر و دقیق قرار و سپس رواج داد تا دغدغه ذهنی حقوق کیفریون، متخصصان سیاست جنایی و جرم‌شناسان کشور شود و در گامهای بعدی، از ماحصل این دغدغه‌ها در مسیر یافتن راهکارهای کنترلی بهره جست؛ در واقع، حداقل کارایی که این اثر می‌تواند داشته باشد، معرفی جدی تر «جرایم آبی» به متخصصان علوم جنایی کشور و تاکید بر اهمیت توجه بیشتر به این جرایم است؛ بدین ترتیب، هدف نگارنده از اصطلاح «جرایم آبی» مشخص و این نوشتار، به عنوان اولین تالیف در کشور که «جرایم آبی» را عنوان خود قرار داده است، به جامعه حقوقی و متخصصان حوزه آب کشور تقدیم می‌گردد تا با درک این مساله که امروز باید همه متخصصان کشور در

حوزه‌های مختلف علمی دست به دست هم دهیم تا بر مشکلات و مسایل آبی کشور فایق آییم، دورنمایی هرچند کم رنگ از نقشی که متخصصان علوم جنایی می‌توانند در این حوزه داشته باشند، آرایه دهد.

با توجه به گستردگی مطالب، این نوشتار در کنار مزایای فراوان خود، قطعا مانند هر اثر دیگری از نواقص و ایرادات مبری نخواهد بود؛ لذا نگارنده از انتقادات سازنده مخاطبان محترم، استقبال خواهد نمود. امیدوارم این اثر بتواند برای خوانندگان محترم، مفید و موثر واقع گردد.

دکتر فرزانه مرادی

دانش آموخته حقوق کیفری و جرم‌شناسی در دانشگاه
آزاد اسلامی واحد قم، کارشناس حقوقی، بازرسی و
پاسخگویی به شکایات در شرکت آب منطقه ای مرکزی
و عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان واحد اراک